

Pontok és segédpontok

Tartalmi és számítástechnikai korszerűsítés a lakásigénylések sorolásában

Tessék jól nekifohászkozni, elmondom, hogy ki az ideális, minden tekintetben esélyes lakásigénylő Szegeden, 1981-ben. Tehát: aki állami lakásra is igényjogosult lenne, de OTP-lakást vállal; tíz esztendeje vagy még régebben nyújtotta be lakásigényét és most a határidő végős napjáig megújítja; szakmunkás vagy közvetlen termelésirányító; jelenlegi munkahelyén több mint húsz éve dolgozik; magas társadalmi, közéleti megbízatása, tisztsége van; kormány-küldetésből, miniszteri és egyéb medálialból legalább három-három van a vitrinjében; mióta ő is tagja a brigádnak, együttesen legalább négyszer elnyerték a szocialista címet; 13 vagy több személlyel költözik; öt vagy több kiskorú eltartott él a családjában; az együtt költözők havi együttes jövedelme 0–500 forint, az egy főre eső havi jövedelem pedig 0–200 forint; fiatal házaspár, de tíz évnel régebben kötött házasságot; mindig Szegeden élt, de legalább öt éve állandó lakos itt; állami gondozott volt; tartósan beteg személyek élnek háztartásában; egy jelenlegi lakószobában hatan laknak; kettős vagy hármas társbérletük van, amely életveszélyes állagú; vagyontalan; önálló lakása még nem volt földi életében... Fontos, hogy a felesége se legyen hátrább semmilyen... Nos, ha ráadásul mindez bizonyíthatóan igaz, s minderről a lakásügyi társadalmi bizottság is meggyőződött — akkor a számítógép elsőként veti ki az igénylő nevét és akár költözhet is... Mert ennyi előnnyel és hátránnyal a lehetséges maximális pontszámot kapja: 30 350-et!

Eddig talán valami humoroserként csattanója reményében tartottak ki az olvasók a tengerikigyónak tetsző felsorolásban — de nagyon komoly dolgról lesz szó. Nevezetesen arról, hogy kidolgozták és a városi tanács végrehajtó bizottsága jóváhagyta azt az értékrendet, amely szerint a lakásigények számítógépes sorolása történik majd a jövőben — vagyis az igénylések mostani megújítása után.

Igen, igen, már hallom: olyan igénylő nincsen, aki a kezdő felsorolásnak megfelelné... Hát persze, hogy nincsen! Önkenyvesen szedeztem ki a legnagyobb pontszámot érő családi, kereseti és lakásviszonyt kifejező „tételeket”, abszolútizálva pedig minden a humor felé görbül. Egy pontrendszerrel kellett ugyanis alkotni, amely összességében és arányaiban a legjobban kifejezi a technikailag könnyen kezelhető számok nyelvén a rászorultság mértékét és így realisan rendelt tud tenni tizezernél több igénylő legalább hatszázezer adatában.

Ez a gép mindig gyanús volt az igénylőknek, pedig semmi különös hajlandósága nincsen. S minthogy segítsége nélkül ilyen tömegű igénylő között ember igazságot nem tehet — a gép marad. Most legfeljebb annyival lesz szimpatikusabb és gyanún kívül álló, hogy elmondhatjuk, miként kormányozza, dirigálja az ember.

Az új lakásigénylő adatlapon hatvan körüli kérdés van — s valamennyi válasz pontot ér, mégpedig a lakásigényelbírálnak szempontjából generálisak többet, a csak motiváló kérdések-válaszok kevesebbet. Annak az „eszeményi” harmincezer pontnak így lesz mégis értelme!

Konkrét esettel többre megyünk természetesen. Meg kell mondani, hogy a jogos lakásigény milyen keletű. Mondjuk, két évvel ezelőt iktatták — ez 200 pont; majd minden év százhat nyomat rajta (egy helyen ugrik 200-zal), s kilenc évvel így gyűlik össze ezer pont. Tíz év azonban már nagyon nagy szó és nagyon régi adósság! Ha valaki ennyit várt és még nem került sorra, négyezer ponttal segítik elő az ügyét. S van még három más ilyen tétel, amelyen ekkorát lehet „fogni”. Egyik a kiskorú gyermekek száma. Minél népe-sebb a család, annál sürögősebb a lakás. Egy gyermek csak 300,

kettő 600, de három már 3000 pont, s öt gyermekkel jön össze a maximum: 4000. Lakásra várni sem mindegy — hol. Itt 4000 pontot az életveszélyes lakás jelent, 2000-t az egészségtelen. A negyedik ilyen nagy tétel pedig az igénylő vagyoni helyzete. A vagyontalanok 4000 pontja ismét a társadalmi igazságosság erejét hordozza, hiszen akiknek van anyagi háttérük, mozgékonyabbak lehetnek lakásügyük megoldásában.

A 30 000 pontból íme 16 000! A legnagyobb esélyt tehát ezek a szituációk hordozzák — ahogyan ez társadalmunktól természetesen elvárható. Elveket képviselnek tehát a számok! „Segédpontokkal” ezeket a summákat ugyanis nem lehet „lekörözni”. Már csak azért sem, mert a következő legmagasabb pontszámot (2000) ismét az igénylő helyzetéből eredően lehet „elnyerni” — s ez az áldatlan társbérleti viszonyok megszüntetését jelenti. Jó pozíciót ad az albérlés (1900) vagy a családtagi minőség is (1800) — s itt leszál a következő pontérték. A bérlő, a bérlőtárs 1000 ponttal jut közelebb a célhoz, az eltartó 500-zal, a hasznélvező már csak 100-zal.

Jól tessék figyelni: az eszmei számításban már 18 ezernél tartunk, ami a maximális elvi pontszámoktól 60 százaléka! Vagyis ebből kitetszik, hogy az igénylő realis helyzetének figyelembe vétele elsősorú fontosságú az értékelés-sorrend kialakítás folyamataiban!

De végigmegyünk pontosan, hogy ne csak a gép, hanem az elme is elvégezhesse a tulajdonképpen igen egyszerű számítás. Ezer ponttal rúkolhat előre a szegedi lakos; aki itt született vagy több mint öt éve itt él. Erthető szempontja egy városnak, hogy ily módon honorálja polgárait és igyekszik elősegíteni itteni megmaradásukat. Öt év 850 pont, s a további pontértékek tendenciája: 700, 550, 400, 250. Ugyancsak 1000 a maximálisan jóváírható pontérték az igénylővel együtt lakó, tartósan beteg személyek okán, a szobák és a háztartások számának összefüggésében. Vagyis a lakáson belüli „laksűrűség” itt a döntő, amit külön kulcs szerint számítanak át pontértékre.

Bizonyára megfelel a társadalmi igazságérzetnek, hogy a következő súlyosabb tétel az: volt-e már az igénylőnek önálló lakása? Ha még nem volt — 800 pont a járandóság; ha már volt, de nem felróható okból szűnt meg, 600 pont a „jövájírás”. Am, aki eladta vagy bérleti jogviszonya saját hibájából szűnt meg — ezen a rovaton csupasz marad.

Most már 20 800 pontnál tartunk — s ez még mindig mind úgy jött össze, hogy nem kérték meg, hol dolgozik az igénylő, mióta, s milyen hasznára van a társadalomnak. Már pedig ez is

fontos, ha egyenlő helyzetű emberek közül kell választani. Itt terem valamelyikét az áldoztatá-lalás és a munkahelyi meg a társadalmi szorgalom. Aki anyagi-lag igényesebb lakásellátási formát választ, mondjuk tanácsai bérlakásra lenne jogosult, de OTP-lakást kér vagy fogad el — 500 ponttal jut előbbre. (Más variációkban 300, illetve 200 pont a „jövájírás”). A legmagasabb szintű társadalmi megbízatás ugyan-csak 500 pont előnyt jelent — s innen százasával halad lefelé a ráta, miként a kitüntetések fokozatainál is. Három kormány-küldetés a társadalom igen értékes tagját fedezheti — így az 500 pont nem sokallható előny. S természetesen ezek megítélésében egyremegy, hogy az igénylőt vagy a házastársat dekorálja az elismerés. 500-as pontszámmaximummal veszik figyelembe az együttköltözők havi összes jövedelmének 500 forint alatti összegét is, illetve az egy főre eső 0–200 forint havi jövedelmet (ha létezhet ilyen egyáltalán!), de nem is ez a vége érdekes a dolognak, hanem a másik. Vagyis, hogy a kis jövedelem hoz valami pluszpontot az elbírlásnál, a magasabb, arányosan kevesebbet, s egy határon túl semmit.

Lassan vége lesz már a szám-özönnek, mert már csak annyit említünk meg, hogy csöppnyi előnyt jelent szakmunkásnak, szellemi szakalkalmazottnak lenni, s fizikai munkakörökben dolgozni (200–150 pont); folyamatos munkaviszonyban állni (10 év vagy nyugdíj: 200 pont); több személlyel költözni; fiatal házaspárnak lenni (200 pont); mértékben is szinte hasonló segítséget kapnak az elbírlásnál a gyermekeket egyedül nevelők, a volt állami gondozottak.

Az az értékelési, illetve sorsolási rend, amely eddig érvényben volt, megfontolásaiban igen hasznos, a most életbepöhböz. Hogy mégis igazítottak rajta, annak az az oka, hogy öt év alatt igen sok tapasztalat künftala magát, s ezekkel tartalmilag és számítástechnikailag is tökéletesíteni lehetett, s kellett az 1975 óta érvénybe levő metodust.

Ismeretes, hogy vége felé jár a lakásigények megújításának ideje. Az új igénylőlapon már ezt a kérdérendszert tartalmazzák, s ennek alapján alaposabban értékelhető az igénylő szociális és vagyoni helyzete, a társadalmi munkamegosztásban elfoglalt helye, az általa végzett munka megbecsülése, a társadalmi és a közéleti szorgalom. Mindez együtt realisabb kulcsot, azaz igények kielégítésének sorrendi meghatározásához — amit véglegesítés előtt természetesen továbbra is társadalmi kontroll követ, mert a gép hiszekény.

Humoros fordulattal kezdtem — kanyarodjunk vissza oda, mert csak látszólag vidám dolog az ideális és minden tekintetben esélyes lakásigénylő portréjának olyasféle vázlata. Azért ugyanis, mert a minden tekintetben esélyesebből mégis valóban ezek vannak, és reményeik nem annyira az értékelési-sorsolási rendszerben válhatnak valóra, mint inkább országunk, s városunk gazdasági lehetőségeiben.

SZ. SIMON ISTVÁN

Színes szállal...

Ha könyvet, tollat fogsz kezded, ha szakadt szál után kapkodszt szövegép mellett, ha mosott ruhát csavarsz vagy hasogató homlokom simogatód, ha sietve rántást kavarsz, vagy hárommúzszakos terheidőt meggyörtörten öledbe ejted esténként a karod.

odaképezem mindig csuklódra, óraszíjra színes szállal csokrozva-csomózza, a tavaszjöttét, boldogságtanúságot és szerelemörzést csillámoló márciuskát.

Tudom, ennél sokkal többet, szebbet érdemelnél.

Ekköves gyűrűt, karperecet, csendes megszusszanást, évekig tartó boldog percet, hiszen öröktől örökig taposod velem a sors izzadsággal-vérrel-könnyel sárrá dagasztott porát, miközben megadóan cipeled — bár olykor de szívesen levetned! — az egyenlőség, az emancipáció és az ér-

vényesülés hátizsákját, mert „néha olyan jó lenne CSAK nőnek lenni...”

En tudom leginkább, hogy mennyi mindent megérdemel-

és látod, idén sem tudtuk megvenni a bundakabátot, mert annyi helye volt ismét a pénznek...

Errefelé szokás, kedves-bohókás szokás csillag márciuskát ajándékozni, csacska műtyűrel tudatni, odabenn hogyan doban valami, s hogy csak a jelképek talmai, az érzés nagyonis valódi.

Látod, néhány hétig most újra óraszíjdon fog bokázni a jelkép, s aztán odakerül ez is a többi mellé, a párnabéles dobozba, hogy olyan féltve őrizgesd egész évben, mint azt a bizsergetően meleg érzést, ott bent, valahol a harmadik-negyedik borda mögött, immár időtlen idők óta.

OROSZHEGYI KÁROLY

Egy kis hajókrónika

Hazánkban az elmúlt 100 esztendőben a fürdők befogadóképessége csupán 12 százalékkal növekedett. Az igények mellett a lehetőségek elmaradtak, sőt nemegy esetben adottságaink szegényesnek bizonyultak. Minden igényt és követelményt kielégítő: szálláshely, kulturált étkezés, bevásárlás, kapcsolódási lehetőségek, közlekedés, víz, csatorna, energia összhang — fürdőlétesítménnyel alig találkozunk. A közegészségügyileg veszélyes helyzetek szűk lehetőségeink következményei. Jelen tervciklus a korábbiakban kialakult és jelenleg is meglévő feszültségeket igyekszik majd feloldani. Nálunk a fürdőzés még eléggé szezonális jellegű, bár bizonyos műszaki jellegű beavatkozásokkal ezt az időtartamot szűk lehetne húzni. Az elmúlt években a fürdőfejlesztés számos műszaki feltételét megteremtették. Ezek: korszerű építési technológiák, vízvízforgató berendezések stb.

Szeged csak a szezonális időben lehet elégedett fürdőzéssel lehetőségeivel. Egyetlen gőzfürdőnk Steinhart és Lang terve szerint 1896-ból való, majd 1909-re átépítették Adok István kivitelezésében. Az utóbbi években tapasztalható fejlődés nagy szerepet visz a munkaerő regenerálásában, a rehabilitációban, a vízisportok fejlődésében, sőt a valutát hozó idegenforgalomnak is része. A Tiszának a tiszai hajózásnak, a vízi utaknak a város ipara kifejlődésében sokat köszönhet. A Duna nevű gőzhajón 1833-ban Széchenyi István érkezett

Papp Mária

Arcátlnaság

bújtam
beszédbe
arc alá
vagyok munkában
házban
versben
láthatatlan
beléveszttem
látszatba
időbe
gyerekbe
s egy ölelésbe
hunyt szemekkel
egyszerűen
megtaláltam

TASSY KLÁRA GOBELINJE

A jelenlegi üzemelő Szőke Tisza hajó tulajdonképpen a második, bár ez egy évvel öregebb elődjénél. A Ganz-Danubius hajógyárban építették 1917-ben, és a IV. Károly nevet kapta. A Tanácsköztársaság alatt a Sas nevet festették rá, majd 1930-ban a Szent Imre nevet vette fel. Ezt a hajót is, mint az előbbi 1944-ben Nyugatra hurcolták, majd 1947. májusában érkezett vissza. A Felszabadulás nevet 1950. elején kapta. A MAHART állományába 1955-ben került. A két világháború között főként Budapest—Wien, a felszabadulást követően pedig Esztergom—Budapest járatokon közlekedett. Turistahajóvá 1958-ban építették át és ezt követően Budapest—Melk, Budapest—Orsova turistajáratokon hordta a beutaltakat. 1979. januárjában vásározták meg a hajót a MAHART-tól, majd múlt év nyaratól kezdődően szolgálja a szegediek pihenését. Kénelvmet, jól kialakított vendéglátóipari egységeivel együtt. A hajó legnagyobb hossza: 77,4 m. fürdőkosár nélkül, szélessége: 7,7 m (a hajótest), illetve 15,3 m (a kerékdob). A volt gépek teljesítménye: 585 kW-ot tett ki.

Érdekeségként érdemes megjegyezni, hogy ezt a hajót meg szeretne volna vásárolni az angliai Medway Maritime Museum, mert felépítését, kivitelezését, mint folyami hajóéit igen érdekesnek találta. Szép elismerés a nagy hajós néptől, de mi, szegediek mégis jobban örülünk annak, hogy ez az üzlet nem jött létre, és itt az alvó Tiszán, álló hajóként színezi a városi partot, szolgálja fürdőző, strandoló vendégeit.

BÁTYAI JENŐ